בית מדרש

הנה הפשטתם צורת הישיבה,
וקלטתם רוח ורצון הישיבה,
ובזה עשיתם לכם חבורה לילך
בעקבות רוח הישיבה,
ובכל מקום שאתם נמצאים
לקחתם זאת כאילו להיות עם
הישיבה בין כתלי הישיבה"

(מרן המשגיח הגר"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצוק"ל ממיר)

גליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר | לך לך 648

ישיבת מיר
YESHIVAS MIR
YERUSHALAYIM

פרשת לך לך
חשון תשפ"ז

זמני כניסת ויציאת השבת

ירושלים	17:22	18:35
בני ברק	17:37	18:35
ציריך	18:04	19:10
וינה	17:36	19:02
אנטוורפן	18:15	19:22
פריז	18:17	19:32
לונדון	17:36	18:37

מתורת רבותינו

גודל הניסיון של "לך לך"

לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך וגו' (יב, א).

ניסיון "לך לך מארצך" וכו' הוא מעשרה נסיונות שנתנסה אברהם, ולא עוד אלא שהיה קשה עליו כניסיון העקידה (תנחומא לך לך ג). ותמוה, הלא מעשים שבכל יום שאנשים הולכים מארצם ומולדתם בעסקי מסחרם, מדלגים על ההרים ומקפצים על הגבעות להשגת פרנסתם, ולא רואים בכך נסיון וקושי מיוחד!

תירץ המשגיח הגה"צ **רבי יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל:

אין זו קושיא כלל וכלל, כי בעשותו זאת האדם לצורך עצמו נרתמים לכך כל כוחותיו בחשק והתלהבות, אבל כשנדרש לעשות זאת לבקשת הבורא, או אז זה הקשה שבנסיונות.

(הגדש"פ ידיו אמונה - עמ' 127)

יסוד החריצות והתרחקות מהבטלה בדרך עבודת ה'

לזרעך אתן את הארץ הזאת וגו' (יב, ז). "בשעה שהיה אברהם מהלך בארם נהריים... כיון שהגיע לסולמה של צור ראה אותם עסוקין בניכוש בשעת ניכוש, בעידור בשעת עידור, אמר הלואי יהא חלקי בארץ הזאת, אמר לו הקב"ה "לזרעך אתן את הארץ הזאת" (ב"ר לט, ח).

יש להתבונן בדברי חז"ל, איזו גדולה מצא אברהם אבינו ביושבי סולמה של צור, וכי ראה שהם לומדי תורה, יראי ה', או עוסקים במעשים טובים, הרי ראה רק אנשים שעוסקין בניכוש בשעת ניכוש, עידור בשעת עידור וממה התפעל כל כך?

הגה"צ המשגיח **רבי יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל הסביר דברי המדרש, שאברהם אבינו התפעל כשנוכח לראות את תכונת אנשי המקום שהרגילו עצמם ביגיעה וחריצות, כי הבטלה היא אם כל חטאת, וכשראה שאופי אנשי המקום הוא לנכש בשעת ניכוש, לעדור בשעת עידור בחריצות וללא עצלות, התפעל. כי מקום שזו האווירה בו, מסוגל לעליה בתורה ויראת שמים.

סיים הגה"צ המשגיח – זה לעומת זאת, אם חריצות היא הבסיס והיסוד להצלחת העבודה, בטלה היא אם כל חטאת. ואם יש בני תורה שלאחר שעזבו את כותלי הישיבה נראה עליהם שלא ספגו את אוירת העליה של הישיבה, סיבת הדבר היא, שגם בעודם בישיבה לא הבינו לאחריתם, וחיו במהלך הרגיל כאיש שדה האוהב את הבטלה.

(אור יחזקאל - ח"ד עמ' רמ"ז)

ויתר כדי שלא לצער יהודי

ובן שמונת ימים ימול לכם כל זכר (יז, יב).

ביום י"ד מנ"א תרצ"א התמלא הבית אורה בביתו של מרן המשגיח הגה"צ רבי **חיים זאב פינקל** זצ"ל בלידת בנו בכורו - מורנו ראש הישיבה הגאון רבי **אריה פינקל** זצ"ל, כאשר עמד להכניס את בנו בבריתו של אברהם אבינו כיבד רבי חיים זאב את דודו הגה"צ **רבי אברהם שמואל פינקל** זצ"ל בסנדקאות, רבי שמואל כבר היה עטור בטלית ותפילין ונכון היה לגשת אל מקום הברית.

הס הושלך באולם כשהמוהל הכריז "קוואטער" ונקב בשמו של אחד הנוכחים, אורח שהגיע מגרמניה וכובד לכהן בתור קוואטער בברית.

האורח עקר את רגליו, ולתדהמת כל הנוכחים החל לצעוד בכיוון אחר לגמרי, בהשתוממות עקבו כמה עשרות זוגות עינים תמהות אחר צעדיו של האורח, אשר רגליו נשאו אותו כמו מתוך טבעיות לכס הסנדקאות... רגע ושנים עברו והאורח כבר יושב בנוח על כסאו כשהוא מחכה לרך הנולד שצריך להגיע...

המבוכה היתה גדולה, מה עושים במצב כזה, יודעי דבר ידעו להסביר כי בין יהודי מדינת אשכנז מכונה הסנדק בשם "קוואטער", ויש אומרים כי הכינוי קוואטער מקורו מן המילה "כפאטער" היינו: כאב. החידה נפתרה אך המבוכה היתה בעיצומה.

רבי שמואל הבין מיד, ממקום עומדו רמז, באצילות האופיינית לו, שלא להגיב כלום. הילד הובא אל ברכי הסנדק, ורבי אברהם שמואל פרש לצדדים כדי לחלוץ את תפיליו...

לימים התבטא מורנו רה"י רבי אריה ואמר: "הרבה תרים אחרי צדיק או אדם גדול שישמש כסנדק, אבל אצל אבי זצ"ל ודודו רבי אברהם שמואל, אצלם החשיבות שלא לצער יהודי היתה גדולה מכל ענין", ואכן תכונה זו בלטה אצל רבי אריה כל ימיו.

(נתיבות המוסר - עמ' קסב)

דבר הישיבה

'קיין גוף האט ער נישט'

סיפר הגאון רבי איסר זלמן שוב על מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל במדת האמת הצרופה שלו, וההתרחקות העצומה שלו מכל סרך של שקר וחנופה.

כשהיו אומרים למרן על מישהו שהוא מלמד במסירות נפש או עוזר לאחרים במסירות נפש, היה מרן משיב בשאלה חדה: "אזוי ווי אברהם אבינו?", כלומר, ממש מסירות כמו זו של אברהם אבינו שקפץ לתוך כבשן האש? מבחינתו כל מה שנמצא בדרגה פחותה מזה, לא נקרא מסירות נפש...

פעם אחת זכיתי לשמוע אותו מגדיר יהודי שהוא בדרגה של מסירות נפש, וכך היה מעשה:

נסענו עם מרן הגראי"ל בנסיעה האחרונה שלו לארה"ב כדי לחזק את הקהילות היהודיות בגולה, ובדרך ישב בסמוך אליו מרן ראש הישיבה הגאון הגדול **רבי נתן צבי פינקל** זצ"ל, שנסע לארה"ב לגיוס כספים עבור ישיבת מיר. במהלך הטיסה עקב מרן בעניין רב אחר הנהגותיו של רבי נתן צבי שהיה שקוע כל כולו בלימוד התורה במשך הנסיעה.

כשירד מהמטוס, קידם את פניו הנגיד הרבני ר' שמעון גליק, שמימן את הנסיעה של מרן באותה פעם כמו בכל המסעות האחרים שלו שמומנו על ידי הרב גליק.

שאל ר' שמעון את מרן איך עברה הטיסה, ומרן השיב לו בשמחה "נסעתי היום עם יהודי 'מוסר נפש'", כלומר רבי נתן צבי פינקל. ר' שמעון שהיה מבאי ביתו של מרן ידע היטב שהוא תמיד מבטל את השימוש במינוח של >

מבאר רבותינו

עיקר הניסיון – בפרטים הקטנים

ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך וגו' (יב, א).

איתא בפרקי דרבי אליעזר (פרק כ"ו) שהניסיון הראשון מתוך עשרה ניסיונות שהתנסה בהן אברהם אבינו ע"ה אירע כאשר נולד אברהם, עת ביקש נמרוד להורגו, ונחבא אברהם מתחת לארץ י"ג שנה. הניסיון השני היה מעשה אור כשדים כשהשליכוהו לכבשן האש, ואילו ניסיון "לך לך מארצך" היה הניסיון השלישי.

אולם **הרמב"ם** בפירוש המשניות (אבות פ"ה מ"ג) מונה את הציווי "לך לך מארצך" כראשון מבין עשרת ניסיונותיו של אברהם אבינו. וצריך ביאור: מדוע לא מנה הרמב"ם את הניסיונות של נמרוד ואור כשדים, שקדמו לניסיון "לך לך"? ועוד יש להבין: מהו הניסיון הגדול ומסירות הנפש הטמונים בציווי "לך לך מארצך"?

בשיחתו לבני הישיבה, ביאר מרן ראש הישיבה הגאון **רבי נתן צבי פינקל** זצ"ל, כי במסירות נפש ישנן שתי בחינות. ישנה מסירות נפש על דבר גדול, כגון ניסיון של חיים ומוות, כפי שהיה לאברהם אבינו אצל נמרוד ובאור כשדים, וכן בניסיון עקידת יצחק. בנפשו של כל יהודי טמון הכוח למסור את נפשו על קיום מצוות השם יתברך, אולם אפילו במסירות נפש עצומה שכזו, עדיין אין הוכחה גמורה ומוחלטת על יראת ה' צרופה בלא כל ספקות.

לעומת זאת, ישנם ניסיונות בדרכי החיים התמידיות. ניסיונות שאינם נעים בין חיים ומוות, ואינם דורשים לכאורה הקרבה יתירה מן האדם. "ניסיונות קטנים" אלו, הם התובעים אמונה תמימה ואמיתית לעשות את דבר ה' לאלתר, ללא הרהור וללא פקפוק. ודווקא בניסיונות יומיומיים אלו, נמדדת מידת יראת השמים של האדם הרבה יותר מאשר בניסיונות הגדולים והיוצאי דופן.

משום כך מצינו שאף ניסיון העקידה לא התבטא רק בעצם ההסכמה לשחוט את בנו, אלא בעיקר במידת הזריזות והשמחה שנלוו למעשה, וכפי שפירש רש"י (להלן כב, ו): "אברהם שהיה יודע שהולך לשחוט את בנו, היה הולך ברצון ושמחה, כיצחק שלא היה מרגיש בדבר".

ויסוד זה התגלה בניסיון הראשון שבו התנסה אברהם אבינו – ניסיון של ציות מוחלט להשי"ת מתוך שמחה וביטול כל רצון עצמי, בהליכתו מארצו ומבית אביו אל מקום בלתי נודע. בחינה זו היא השורש לכל ניסיונותיו של אברהם אבינו ע"ה. אמנם בניסיונות מול נמרוד ובאור כשדים התגלתה מסירות נפש מופלאה, אך לא היתה בהם בחינה זו של ציות תמידי מתוך ביטול מוחלט, ולפיכך לדעת הרמב"ם הם לא נמנו בתוך עשרת הניסיונות.

(שיחות רבי נתן צבי)

דבר הישיבה

'מסירות נפש'. הוא שאל את מרן: "מסירות נפש??? הרי הראש ישיבה תמיד מתנגד לשימוש בביטוי הזה!". השיב לו מרן: "ראיתי את רבי נתן צבי, וראיתי מסירות נפש מה היא, ואתה יודע למה אני אומר שהוא מוסר את הנפש? כי אין לו גוף בכלל, 'קיין גוף האט ער נישט', ממילא מה הוא מוסר? את הנפש! רק את זה יש לו".

('לקראת שבת')

אוצרות - תורת מיר

סקירה על פרי עמלם של בני הישיבה שיצאו לאור

"הליכות איש"

הלכות ברכות הנהנין ודברים הנוהגים בסעודה.

הרב אברהם ישעיהו צביון שליט"א.

"הליכות איש" - הלכות ברכות הנהנין ודברים הנוהגים בסעודה. ביאור סוגיות הגמרא ושיטות הראשונים ודברי השו"ע והפוסקים להלכה עפ"י סדר השו"ע והמשנ"ב.

הספר הוא פרי יבולו של האברך החשוב בוגר הכולל של ישיבתנו הקדושה, הרב **אברהם ישעיהו צביון** שליט"א, אשר כבר פקיע שמיה בחיבוריו החשובים "ביאורי סוגיות" שזכו להסכמתו הנלהבת של מרן ראש הישיבה הגאון **רבי נתן צבי פינקל** זצוק"ל, ועתה הניף ידו בחיבורו זה המעוטרה בהסכמתם של גדולי ישראל וראשי הישיבות שליט"א.

הספר "הליכות איש" מהווה מכלול רחב ומקיף של הלכות ברכות הנהנין, הלכות בציעת הפת ודברים הנוהגים בסעודה. החיבור מיוסד על סוגיות הגמרא ושיטות הראשונים, בירור דברי השולחן ערוך, המשנה ברורה ושולחן ערוך הרב, ועד להכרעות פוסקי זמננו, והוא מקיף על הסדר את סימנים קס"ו–קפ"א, קפ"ד, וסימנים ר"ב–רט"ו.

המחבר מציג ביאור יסודי ומאיר עיניים לכל סעיף וסעיף בשפה בהירה השווה לכל נפש, כאשר כל סעיף מחולק לשלושה נדבכים: הקדמה המבארת את שורשי הסוגיות ושיטות הראשונים, ביאור פסקי השו"ע והמשנ"ב בטעמיהם ונימוקיהם, וסיכום "העולה לדינא" – מסקנות ההלכה למעשה סדורות למען יוכלו הלומדים לשננם ולזכרם. לצד זאת, בשולי הגיליון ובחלק הנספחים באו הרחבות בעיון הסוגיות, יישוב דברים מוקשים ממקום למשנהו, ומשא ומתן הלכתי עם גדולי ההוראה שליט"א בנידונים שהתחדשו בימינו.

ונצטט על קצה הקולמוס טעימה קטנה מתוך הספר: בהלכות בציעת הפת, מתבארים גדרי הפסק בין נטילת ידיים להמוציא; סדרי הקדימה בברכת הפת; ודיני פת הבאה בכיסנין – שיעור קביעות סעודה בה, ודין אכילת מיני מאפה, עוגות, סופגניות וקרוטונים בתוך הסעודה ושלא בתוכה. בהלכות דברים הנוהגים בסעודה, נדונים דיני דרך ארץ ואיסור ביזוי אוכלין; דין יין הפוטר שאר משקים; דברים הבאים בתוך הסעודה; וגדרי הפסק, שינוי מקום והיסח הדעת בסעודה. בהלכות ברכת הפירות ושאר מאכלים, מתבררים דיני ברכת פירות וירקות חיים ומבושלים וברכת המרקים למיניהם; דיני ברכת מעין שלוש וברכת נפשות; וכללי קדימה בברכות ודיני עיקר וטפל.

ניתן להשיג את הספר בחנויות הספרים המובחרות (הפצה ראשית: "יפה נוף"). וכן בבית הרב המחבר ברחוב דרכי איש 13/7 ביתר עילית, בטל': 052-7664684. להשגת הספר בערים אחרות ולכל עניין אחר ניתן לפנות במייל: a025805865@gmail.com.

המערכת מברכת את הרב המחבר שליט"א שיזכה להפיץ מעיינותיו חוצה, ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה.

נשמח לקבל מאת בני הישיבה מחברי הספרים את חיבוריהם, נא לשלוח למייל mir.kenes@gmail.com

בני היכלא

יד ושם לגדולי התורה חובשי ספסלי הישיבה הקדושה בעבר

במלאת חמש עשרה שנים להסתלקות מרן ראש הישיבה

הגאון הגדול רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל

י"א חשוון תשע"ב | ט"ו שנים לפטירתו | מאמר ב'

יריעה מיוחדת על מסכת אהבתו הפלאית של מרן ראש הישיבה זצוק"ל לאלפי תלמידיו, ועל כוחו הנדיר כ'איש על העדה' לרומם, לגדל ולשאת כל אחד ואחד לפי דרכו ולפי כוחותיו.

על לוח לבו - אהבה של אב לאלפי תלמידים

מיום עלותו על כס ראשות הישיבה, קיבל על עצמו רבינו להתעניין במצבו של כל אחד ואחד מבחורי ואברכי הישיבה, ולעשות ככל יכולתו למען צמיחתו בתורה וביראה. ואכן, היה מתעניין במצבם, עוקב מקרוב אחר התפתחותם, וזוכר את פרטיו של כל אחד מהם. רבני הישיבה וראשי החבורות מעידים, כי פלא היה לראות כיצד זכר פרטים מדויקים של מאות ואלפי התלמידים; הוא עמד על הישגיהם במבחנים, על מצבם ב'זמנים' קודמים, עם מי למדו בחברותא בעבר ועוד.

בעיקר ניכרה אהבתו כאשר לאחר ששוחחו עמו בלימוד, היה זוכר את דברי כל אחד מהם, וכאשר פגש את הר"מים סיכם באוזניהם בהתפעלות: "ב"ה, פלוני בעל חידוש נפלא", "פלוני אומר כל כך מתוק", "פלוני מתקדם", "פלוני מתעלה".

לא אחת קרה שביקש מאחדים מבני הישיבה שיבואו אליו בעוד חודש לומר חבורה, או שיבואו בסוף ה'זמן' להיבחן על תלמודם. וכשהגיע המועד ופגשם, היה זה הוא שהזכיר להם את אשר סיכמו - הכל מתוך מטרה טהורה לדאוג שכל אחד מאלפי בני הישיבה יגדל ויתעלה בתורה. כך, למשל, תלמיד שהיה חושש מעצם הדיבור ברבים, עודדו רבינו להרגיל את עצמו לדבר בחדר האוכל בסעודה שלישית בישיבה, כדי שיתרגל להתגבר על הבושה.

פעמים רבות, כשישב בשמחות ונפגש עם הורים של תלמידי הישיבה, וכן בעת מסעותיו לחוץ לארץ כשפגש בהורי התלמידים, עמדו הכל משתאים לנוכח העובדה שכל התלמידים מונחים על לוח לבו. הוא היה מספר לכל הורה על מצב בנו: לאחד סיפר שבנו החליף עתה חברותא, ולשני סיפר שבנו אמר חבורה מופלאה בעניין פלוני. כך זכר פרטים מדויקים להפליא אודות מאות ואלפי בני הישיבה.

בנו של רבינו, הרה"ג רבי אברהם שמואל שליט"א, סיפר כי פעם הגיע הגאון רבי חיים קרייזווירט זצ"ל, אב"ד אנטוורפן, לבקר את רבינו. ביציאתו שאלוהו מלוויו מה ראה להטריח עצמו לבקרו, הלא רבינו צעיר ממנו בעשרות שנים? השיב רבי חיים, כי הסיבה שבא היא היות ורבינו הינו מרביץ תורה שמוסדותיו מונים כשלושת אלפים תלמידים (מספר בני הישיבה באותם ימים), והוא מכיר את כל התלמידים, זוכר אותם, וחושב תמיד כיצד לגדלם - ולמרביץ תורה כזה ראוי שאטריח את עצמי. כשסיפרו את דברי רבי חיים לרבינו, הגיב בענוותנותו האופיינית: "איני יודע אם אני זוכר את כולם, אך נכון הדבר שאני אוהב כל אחד ואחד מהם".

לרומם ולגדל - האמון שהצמיח גדולי תורה

רבינו היה משקיע מחשבה רבה כיצד לגדל ולרומם את התלמידים שנועדו לגדולות. גיסו, הגאון רבי בנימין קרליבך שליט"א, סיפר כי מיד לאחר שהוכתר כראש ישיבה, הכין רבינו רשימה של אברכים מופלגים שנראה היה לו שבכוחם לצמוח לגדולי תורה. רשימה זו החזיק בכיסו, והיה משקיע זמן ומחשבה מעמיקה כיצד יוכל לסייע לכל אחד מהם לפי כוחותיו וטבעיו: חלקם נזקקו לעידוד במילים חמות ובהתעניינות, וחלקם נצרכו לעידוד כלכלי מיוחד כדי שיוכלו לשקוד על התורה ועל העבודה מתוך שלווה. רבינו היה מבקש מהם להתמיד ולהשמיע באוזניו מחידושי תורתם, ועמל לפתח את כישוריהם. גם לאחר שגדלו והחלו למסור שיעורים וחבורות ברבים, היה רבינו טורח להגיע לשמוע אותם, ומשבח את הדברים ואת אומריהם.

לא אחת, כששמע "שטיקל תורה" מובהק מפי בחור, היה חוזר עליו - בשם אומרו - בפני רבני הישיבה, או בפני בחורים ואברכים. מובן כי בדרך הטבע מצאה השמועה את דרכה לאוזניו של הבחור, שראש הישיבה עצמו אומר את דברי התורה שלו לאחרים. עובדה זו, שראש הישיבה כה מחשיב את דבריהם עד שהוא שב וחוזר עליהם בשם אומרם, רוממה בחורים בצורה שאין לתארה.

מאידך, מעשה באברך שבא להרצות לפני רבינו "שטיקל תורה". לאחר ששמע רבינו את דבריו, אמר לו כי צר לו, אך הוא אינו מקבל את הדברים. התפלא האברך מאוד, שכן בהיותו מקורב אל אחד מגדולי ישראל אמר את ה"שטיקל" לפניו ושמע ממנו שהדברים נאים ומתקבלים, ואילו רבינו מסרב לקבלם. הלך אותו אברך, עמל יותר וחידש מערכה אחרת שבה השקיע כוחות וזמן מרובים. כשבא אל רבינו והשמיע את החבורה, התפעל רבינו עד מאוד ואמר לו: "עכשיו אוכל לומר לך את כל האמת. גם ה'שטיקל' הראשון היה טוב מאוד, אלא שממך - בכוחותיך ובכישרונותיך - אני מצפה ליותר עמל והשקעה. אתה יכול הרבה יותר! את פרי עמלך וכוחותיך המיוחדים הראית ב'שטיקל' השני, ולכך בדיוק התכוונתי - להראות לך שאתה מסוגל ליותר!"

איש על העדה - להלך נגד רוחו של כל אחד

"יפקוד ה' אלוקי הרוחות לכל בשר איש על העדה" (במדבר כז, טז). מביא רש"י מדברי חז"ל: "אמר משה לפניו, רבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך דעתו

של כל אחד ואחד, ואין דעתן שווה זה לזה; מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו".

מופלא היה רבינו בכוח זה; בני הישיבה הרגישו כיצד הוא נושא אותם על לוח לבו ומשתדל להלך לפי רוחו של כל אחד, ולעשות הכל למען הצלחתו, כל אחד לפי דרכו המיוחדת. תלמידים שראה כי הם זקוקים להשקיע יותר בלימוד העיון – עודד להשמיע באוזניו את הערותיהם וחידושיהם, וכך יכול היה לעמוד על עמלם ולכוונם לדרך הנכונה. לעיתים הבחין שבחור לומד בעיון כראוי, אולם הוא מתעכב מדי ויש לעודדו להספיק יותר; תלמיד כזה היה מעודד בדרכים מגוונות להרבות בהספק.

אחד מבני הישיבה סיפר שהיה רגיל ללמוד באיטיות, ורבינו ביקש ממנו שיקבע לעצמו סדר לימוד בהספק של כמה דפים בשבוע. בעדינותו כי רבה, לא רצה רבינו לחקור אותו ישירות האם הוא עומד ביעדיו, ולכן ביקש ממנו להכין ולומר לו בכל שבוע הערה אחת על כל עמוד שקיבל על עצמו ללמוד.

בחור אחר היה לומד באיטיות גדולה, ורבינו ניסה לזרזו ללמוד יותר, אלא שהבחור טען שאינו מסוגל ללמוד מהר יותר. ביקש ממנו רבינו שיבוא אליו בקביעות מסוימת לומר לפניו חידושי תורה בסוגיא שאותה הוא לומד. למרות שאותו בחור לא אהב צורת לימוד זו, ולמרות שרבינו עצמו היה שקוע ראשו ורובו בהכנת שיעוריו בסוגיות שבהמשך המסכת, הציע לו הצעה זו למען צמיחתו, הכל במטרה לגדלו ולרוממו ממצבו.

לא אחת היה מציע לבחור ללמוד עמו בחברותא, ובדרך זו השפיע עליו וכיוון אותו. הוא נעתר לבקשות תלמידים שחפצו ללמוד עמו, על אף שהיו תקופות בהן נדרש להכין שלושה שיעורים ביום – דבר שחייב סדר יום צפוף ועמוס לעייפה; ובכל זאת, תמיד מצא את הזמן שיוכל להקדיש לתלמיד שביקש ללמוד במחיצתו.

כל תלמיד ועולמו – מסירות שאין לה גבולות

כל תלמיד ותלמיד בישיבה חש שלו ולצרכיו שמור מקום בלבו של רבינו. סיפר תלמיד שנכנס לישיבה בתחילת ה'זמן', ואגב לחיצת היד של רבינו, ראה לנכון לציין שהוא אחיו של פלוני – מאברכיה החשובים של הישיבה. רבינו, שהכירו היטב מהמבחן, הגיב מיד: "אינך 'אח של פלוני', אתה הוא פלוני בן פלוני!" (ונקב בשמו המלא), כאומה: ככל שישנה חשיבות להיותך אח של פלוני, אתה, בזכות עצמך, חשוב אצלי מאוד. מעיד אותו בחור כי הארה זו נסכה בו כוחות ועודדה אותו עד מאוד, בראותו כיצד מחשיבו ראש הישיבה מצד עצמו.

עד היכן הגיעה דאגתו לכל יחיד לפי צרכו, יעיד סיפורו של הרה"ג רבי חנן עטה: כאשר נכנס לישיבה בהיותו בחור צעיר כבן שמונה עשרה, קיבלו רבינו במאור פנים מיוחד והעניק לו הרגשה נפלאה. את מבחן הקבלה ערך בעדינות מופלגת, מבלי לתת לו תחושה של 'בחינה', אלא שוחח עמו בלימוד בנעימות רבה. משנתקבל לישיבה, לקח אותו רבינו תחת חסותו וטיפל בכל ענייניו במסירות ובאהבת אב; הוא דאג היכן יישב, עם מי ילמד והיכן ילון. אותו בחור הגיע לישיבה לבדו, ללא חברים מוכרים, וקבלת הפנים החמה והדואגת הזו נסכה בו כוחות מיוחדים להצליח ולעלות.

הקושי שניצב בפניו היה ששיעוריו של רבינו נאמרו בשפת היידיש, מה שדרש ממנו מאמץ כפול: מלבד הבנת עומק התוכן, נאלץ לעמול כדי להבין את עצם הנאמר, שכן השפה לא הייתה שגורה בפיו. רבינו, שהבחין מיד בקושי זה, פנה אליו ולבחור נוסף – הרה"ג רבי בן ציון בוסקילה – והציע להם להכין עמו את השיעור מדי יום ביומו. העובדה שרבינו נטל על עצמו לפתור את מצוקתם במסירות כה רבה, בפרט כשידעו שהייתה לו חברותא קבועה לסדר זה, וויתר עליה למען שני בחורים צעירים וחדשים – הותירה בלבם חותם בל יימחה. מכוחה של אותה אכפתיות הם עלו והתעלו, וצמחו להיות מרביצי תורה מובהקים.

שמחתו בשמחת התורה

יקרו של כל 'סיום'

אברך סיפר שכאשר זכה לסיים מסכת גיטין, שאל את רבינו האם יוכל לערוך את מעמד ה'סיום' בביתו. רבינו נעתר בשמחה, והזמינו לבוא יחד עם החברותא שלו, למחרת בשעות אחר הצהריים, בשעה היעודה. כשהגיע אותו אברך למחרת, הביא עמו עוגות ושתייה עבור כעשרה אנשים שראה לנכון להזמין. כשנקש על הדלת, נענה על ידי אחד מבני הבית – שלא הכירו – כי כעת אין אפשרות להיכנס, שכן מתקיימת עתה מסיבת סיום. אלא שתוך כדי הדיבור, הבחין בו רבינו והחווה בידו שייכנס פנימה.

כשנכנס, ראה לתדהמתו שולחן ערוך וגדוש במיני מתיקה, עוגות ושתייה כיד המלך. מרוב מבוכה, מיהר לפינה, הניח שם את העוגות שהביא עמו, ואץ לעבר 'כותל המזרח', שם כבר המתין לו ראש הישיבה. כעבור דקות ספורות נכנסו לחדר למעלה משלושים איש, שרבינו עצמו דאג להזמין לכבוד ה'סיום'.

בסלון ביתו של רבינו תלוי ציור אמנותי גדול ויקר ערך, שבמרכזו מתנוסס נוסח 'ברכת מעין שלוש'. היתה זו מתנה שהעניק לרבינו אחד מנדיבי הישיבה, ולכבודו של אותו נדיב נתלה הציור במרכז הסלון. אולם רבים מבני הישיבה סבורים היו לתומם, כי הציור נתלה שם מחמת מסיבות ה'סיום' הרבות מספור שנערכו באותו חדר.

חזיון נפרץ זה – שבו רבינו, נשיא וראש ממלכת התורה הגדולה בעולם, הטרוד בעול ההנהגה הרוחנית והגשמית של הישיבות והכוללים, וייסוריו הרבים והעזים סובבים אותו – שמח כל כך בשמחתו של אברך אחד מתוך אלפים רבים שזכה לסיים מסכת, עד שהוא עורך בביתו מסיבה לכבודו, החדיר בלב בחורי ואברכי הישיבה אהבת תורה עצומה. הם נוכחו לראות עד כמה יש להחשיב ולייקר כל השגה והישג בלימוד התורה הקדושה.

לא רק בשמחות ה'סיום' של בני הישיבה נטל רבינו חלק. משפשטה השמועה עד כמה משמח אותו לשמוע על 'סיומים', הגיעו כמה פעמים יהודים שלא נמנו על בני הישיבה, וסיפרו לרבינו על 'סיום' שהם עורכים – ורבינו הופיע לשמוח בשמחתם. פעמים שהגיע לסיומי ש"ס וסדרי ש"ס, ולא אחת אף הטריח את עצמו ועזב

מסיבת סיום בבית רבינו

עיסוקים עומדים ברומו של עולם כדי להשתתף בסיומי מסכת של אנשים שלא היה לו או לישיבה כל קשר עמם; הכל במטרה טהורה אחת: לעודדם להמשיך לעמול בתורה.

סיפר הגה"צ רבי דן סגל שליט"א, שפעם פגש רבינו ביהודי העמל לפרנסתו, ואותו יהודי שח לו כי בימים הקרובים הוא מסיים את הש"ס. רבינו שמח מאוד ושאל אותו מי החברותא שעמו למד ובכמה זמן סיימו. בתוך הדברים ציין היהודי כי הוא עורך את הסיום ביום פלוני ובמקום פלוני. לתדהמתו העצומה, בעיצומה של שמחת הסיום, הופיע רבינו לברכו בברכת 'מזל טוב'. אמר אותו יהודי לרבינו, כי לא עלה על דעתו להטריח את ראש הישיבה לבוא לסיום. אולם רבינו, בטהרת לבו, כלל לא הבין את תמיהתו והשיב בפשטות: "שמחה גדולה כל כך, יהודי מסיים ש"ס – למה שלא אבוא לאחל מזל טוב?!"

מקורות ותצלומים: בכל נפשך.